

De ene beëindiging is de andere niet

In Nederland kennen we eigenlijk maar twee smaken voor het beëindigen van een overeenkomst: opzeggen of ontbinden. Vaak wordt echter de term 'beëindigen' gebruikt in overeenkomsten, of "termination" als het om Engelstalige overeenkomsten gaat. In die gevallen is het dan niet altijd even duidelijk om welke type beëindigen het nu precies gaat. Je doet er dus verstandig aan om dat duidelijk(er) te onderscheiden. En bij Engelstalige contracten kan je bijvoorbeeld kiezen tussen 'termination for convenience' (opzeggen) of 'termination for cause' (ontbinden).

Die twee Nederlandse smaken voor het beëindigen van een overeenkomst, ontbinden en opzeggen, kennen ieder ook hun eigen regime. Voor opzeggen is de hoofdregel dat er geen reden hoeft te worden aangevoerd om te kunnen opzeggen. Wel dient een redelijke termijn in acht dient te worden genomen. En opzeggen heeft geen effect voor het verleden. Neem bijvoorbeeld een telefoonabonnement. Het opzeggen daarvan heeft geen gevolgen voor het verleden, die prestaties over en weer blijven staan; dus enerzijds het mogelijk maken van bellen door de provider en anderzijds het moeten betalen voor bellen door de abonnee. Voor de toekomst zijn partijen bevrijd van die verplichtingen van het moment dat de opzegging in werking treedt.

Ontbinden is voornamelijk toegestaan indien de andere partij de overeenkomst niet nakomt. En tevens is in principe eerst een ingebrekestelling vereist voordat je mag ontbinden (ratio: iemand nog een kans bieden). Tenzij zo'n ingebrekestelling geen zin heeft, dat is bijvoorbeeld het geval bij een fatale termijn. Ook geldt er bij ontbinding in beginsel geen termijn die in acht moet worden genomen; een ontbinding mag dus "onmiddellijk" of "onverwijld" geschieden. Een ontbinding heeft echter wel effect op het verleden, en dat is waar vaak geen rekening mee wordt gehouden. De wet bepaalt namelijk dat de prestaties over en weer ongedaan gemaakt moeten worden. Stel je hebt het wrak van de week gekocht voor 20.000 euro, dan brengt een ontbinding met zich mee dat je recht hebt op teruggave van je geld, en jij moet de auto aan de verkoper terug geven. Als een prestatie naar zijn aard niet ongedaan gemaakt

Menno Weij
is partner bij SOLV Advocaten, gespecialiseerd in technologie, media en communicatie

kan worden (bijvoorbeeld een dienst) dan bepaalt de wet dat die prestatie op waarde moet worden gewaardeerd.

Het is dus belangrijk je te realiseren, dat je bij ontbinding EN je geld terug kan krijgen, EN daarnaast nog schadevergoeding kan eisen. Tenzij (ja sorry, daar is-ie weer, altijd een 'tenzij') er in het contract is afgeweken van het ontbindingsregime. Professionele partijen mogen van dit regime afwijken. Vooral bij Engelse of Amerikaanse contracten is dit een aandachtspunt, omdat zowel Engeland als de Verenigde Staten dit regime niet kennen. Die contracten houden hier geen rekening mee, met als gevolg dat de 'imitation of liability' niet alle schade dekt.

Dat het ene beëindigen het andere niet is, kwam recent ook aan de orde bij een uitspraak in hoger beroep in een geschil rondom de bouw van een website. De uitspraak zoomt in op allerlei typische contractuele elementen, zoals de vraag of er een fatale termijn is afgesproken alsmede of er een deugdelijke ingebrekestelling is verzonden. Maar ook komt het verschil tussen opzeggen en ontbinden aan de orde. De eisende partij heeft de overeenkomst wegens wanprestatie opgezegd (en niet ontbonden) en vordert schadevergoeding, waaronder de betaalde vergoedingen uit het verleden. Het Hof overweegt op dit laatste punt: "[eiser] heeft de overeenkomst (...) opgezegd, niet ontbonden. Dat de betaalde fee zonder meer als schade moet worden gekwalificeerd kan onder deze omstandigheid niet worden gezegd omdat [gedaagde] werkzaamheden heeft verricht ten behoeve van de ontwikkeling van de website waarvoor [eiser] verplicht was die fee te betalen. Dat de website bij de opzegging nog niet werkend of opgeleverd was doet daar niet aan af."

Het Hof sluit dus aan bij het uitgangspunt dat bij opzeggen het verleden niet wordt aangetaast, en geeft duidelijk aan dat de betaalde fee niet automatisch als schade kwalificeert. Ik ken de precieze details van deze kwestie uiteraard niet, maar afgaand op deze uitspraak denk ik dat de eisende partij er in dit geval verstandiger aan had gedaan om de overeenkomst te ontbinden. Zo zie je dus maar, de ene beëindiging is de andere niet. <<

Voor abonnees van
AutomatiseringGids
heeft SOLV gunstige tarieven

“Opzeggen en ontbinden niet hetzelfde bij beëindigen overeenkomst”